

MANSPORT–MESSUT TYÖELÄMÄLÄHTÖISENÄ OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ

Birgitta Kivinen

Ammatillisen opettajankoulutuksen
kehittämishanke
Marraskuu 2013
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Tampereen ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Kivinen Birgitta
ManseSport-messut työelämälähtöisenä oppimisympäristönä
Opettajankoulutuksen kehittämishanke 25 sivua
Marraskuu 2013

MANSE SPORT-MESSUT TYÖELÄMÄLÄHTÖISENÄ OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ – kehittämishankkeessa oli tavoitteena suunnitella opiskelijoille oppimista-
pahtuma, jossa he voivat harjoitella myynti- ja markkinointitaitojaan. Siinä kerro-
taan eri oppimistyyleistä sekä miten ne saattavat vaikuttaa kasvavaan opiskelu-
jen keskeyttäneiden joukkoon. Joitakin opiskelijoita ei teoriapainotteinen opetus
motivoi. Tällöin intoa oppimiseen löydetään käytännön tekemisellä, se myös
auttaa opiskelijaa jaksamaan opintojensa loppuun suorittamisessa.

Olen työssäni huomannut, että parhaiten oppi menee perille, kun luomme ”oi-
keat” olosuhteet oppimisympäristöön. Suuren markkinointitapahtuman suunnit-
telussa ja tuottamisessa on monia osa-alueita ja tehtäviä, mitkä voidaan jakaa
opiskelijoiden vahvuuksien ja motivaation mukaan. Vastuun ja onnistumisien
myötä lisääntyvä sitoutuminen kasvattaa opiskelijoita kohti ammattilaisuutta.

Hankkeessa kerrotaan opetussuunnitelman toteuttamisesta sekä Manse -Sport-
messujen toteutuksesta, tapahtuman tavoitteista ja työprosessin arviointikritee-
reistä sekä missä onnistuttiin ja mitä olisi kehitettävää. Lopuksi käsitellään jat-
kokehittämismahdollisuuksia eli mitä muita luokkia voidaan ottaa mukaan pro-
jektiin ja millaisia opinnäytetöitä voidaan tehtäviin yhdistää.

Asiasanat: työelämälähtöinen, oppimisympäristö

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	4
2	TYÖVALTAISET OPETUSMENETELMÄT.....	6
3	RYHMÄSSÄ OPPIMINEN JA VERTAISRYHMÄN MERKITYS.....	9
4	KEHITTÄMISHANKKEEN TAVOITTEET.....	11
5	MANSPORT-MESSUT OPPIMISTAPAHTUMANA.....	13
6	MESSUTAPAHTUMAN TYÖPROSESSIN ARVIOINTIKRITEERIT.....	20
7	MESSUJEN MAHDOLLISUUDET OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ.....	22
	LÄHTEET.....	25

1 JOHDANTO

Kehittämishankkeen tavoitteena oli luoda opetussuunnitelmaan työelämälähtöisen messutapahtuman suunnittelu, tuottaminen ja toteutus, jossa kaikki messutuottamisen tehtävät suoritettaisiin käytännössä.

Opettajan uraa aloitellessani, huomasin merkonomi koulutuksen olevan usein kovin teoreettista, varsinkin oman alani, visuaalisenmarkkinoinnin, oppimisympäristöt ja välineet olivat puutteellisia. Opettajien kokemukset työelämästä ovat usein vähäisiä, jolloin he joutuvat opettamaan teoriapainotteisesti. Oman pitkän uran myötä kasvanut hiljainen tietoni kannusti kokeilemaan messuprojektia opetustyössäni.

Joitakin opiskelijoita teoriapainotteinen opiskelu ei motivoi. He eivät jaks seurata tunnilla ja saattavat tipahtaa tahdista. Pahimmassa tapauksessa he liittyvät kasvavaan opintonsa keskeyttäneiden joukkoon.

”AMMATILLISEN KOULUTUKSEN LÄPÄISYN TEHOSTAMISOHJELMA VUOSINA 2011–2012, seurantaraportissa on tutkittu syitä ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoiden opintojen keskeyttämiseen tai opintojen venymiseen. Liiketalouden perustutkinnon, merkonomi, opiskelijoita oli 10 179, joista keskeytti opintonsa 924. Keskeyttämisprosentti oli 9,1, mikä oli ammatillisten oppilaitosten perustutkintojen keskiarvo.

Opintojen keskeyttäminen hankkeessa mukana olevissa oppilaitoksissa opiskeli yhteensä 97 097 ammatillisen peruskoulutuksen (ops-perusteinen) opiskelijaa lukuvuonna 2011–2012. Tämä on lähes 80 % koko ammatillisen peruskoulutuksen kokonaisopiskelijamäärästä. Kesän 2012 aikana kootut seurantatiedot osoittavat, että hankkeessa mukana olevista opiskelijoista 8 970 keskeytti opinnot lukuvuoden aikana. Hankkeessa mukana olevien järjestäjien opiskelijoiden keskeyttämisprosenttilukuvuonna 2011–2012 oli siis 9,2.”

(Vehviläinen & Koramo 2013, 20.)

”Eri ihmiset hahmottavat ja oppivat asioita eri tavalla eri kanavien kautta. Voidaan puhua auditiivisesta, visuaalisesta ja kinesteettisestä tyypistä. Tällöin puhutaan erilaisista miellejärjestelmistä eli eri aistikanavien kautta tapahtuvasta tiedon vastaanottamisesta.

Auditiivinen tyyppi ottaa parhaiten vastaan kuuloaistin kautta viestejä ja tietoa. Visuaalinen tyyppi puolestaan käyttää näköaistiaan ottaessaan vastaan viestejä ja liittäessään sitä jo omaksumaansa tietoon ja miellejärjestelmäänsä. Kinesteettinen tyyppi haluaa kokea ja tehdä itse, jolloin hän oppii ja ottaa vastaan informaatiota parhaiten.

Useimmat meistä käyttävät näitä kaikkia kanavia, mutta tietyissä tilanteissa yleensä joku kanava dominoi suhteessa muihin.” (Repo & Nuutinen 2002, 33–38.)

Opettajana työssäni olen havainnut, että toisen asteen ammatilliseen koulutukseen hakeutuu paljon kinesteettisen oppimistyylin omaavia opiskelijoita. He ovat valinneet ammatillisen koulutuksen, koska lukion teoriapainotteinen opiskelu ei heitä kiinnosta. Jotta luokan mielenkiinto säilyy opetettavaan aiheeseen, ei teorian opetus saa olla luentomaista vaan se on esitettävä mahdollisimman tiivistettynä, usein visuaalisin keinoin, kuvin ja piirroksin. Käytännön esimerkit sekä harjoitustöiden tekeminen ja kokeileminen rauhoittavat levottomimmankin luokan aktiiviseen työn touhuun. Oppimisprosessi tapahtuu onnistumisien ja erehdysten kautta. Käytännön tekeminen työelämälähtöisissä puitteissa aktivoi oppijan ja ryhmätyöskentely valmentaa heitä työelämän tiimeihin.

Keittämishankkeessani tarkastelen, millaisia oppimisprosesseja projektin aikana syntyi. Miten kykenen luomaan mahdollisimman autenttiset olosuhteet työelämään verrattuna. Arvioin myös kokemuksiani opettajana projektin aikana.

Messuille asetettiin tavoitteet, toteutussuunnitelma ja arviointikriteerit. Tapahtuman jälkeen analysoitiin projektin onnistumiset ja kehitettävät asiat ja arvioitiin onko projekti käyttökelpoinen oppimistapahtuma

2 TYÖVALTAISET OPETUSMENETELMÄT

Vehviläisen ja Koramon 2013 raportissa todetaan, että keskeyttämisen syinä ovat alan vaihto, oppimisvaikeudet ja opiskelijoiden elämäntilanteisiin liittyvät asiat. Keskeisinä syinä mainittiin motivaatioon ja opiskeluuntoon liittyvät tekijät. Opiskelijat eivät jaksaa teoreettista opetusta vaan haluavat vaihtelevia opetusmenetelmiä ja käytännön esimerkkejä.

Työssäoppimisjaksot ovat lisänneet monen opiskelijan motivaatiota jatkaa huonosti sujunutta opiskeluaan. Käytännön harjoittelulla päästään lähemmäksi työelämän oikeita tehtäviä ja innostus oppimiseen kasvaa. Kun oppimisympäristöistä tehdään mahdollisimman paljon työelämää muistuttavia ja aitoja työtilanteita harjoitellaan käytännössä, muuttuu opiskelu mielenkiintoisemmaksi ja enemmän työelämään valmentavaksi. Kunnianhimoisimmille opiskelijoille voidaan antaa projekteissa lisää haasteita ja vastuuta, jotta motivaatio opiskeluun säilyy.

”Helsingin Polku-hankkeessa on uutuutena otettu mukaan työvaltaiset opetusmenetelmät ja ongelmaperustainen oppiminen (PBL = Problem Based Learning). Ongelmaperustainen oppiminen nähdään apuna siinä, että päästäisiin kiinni entistä kiinnostavampaan opetukseen. PBL:n lähtökohta on, että oppiminen ja ohjaus rakentuvat työelämän ongelmien ympärille. Käytännössä tämä tarkoittaa, että luokkahuoneissa istutaan entistä vähemmän ja nykyistä enemmän tehdään itse ja opitaan tekemällä. Hankkeessa on kokeiltu PBL-oppimista lähihoitajan perustutkinnossa ja lääkealan perustutkinnossa. Ilmiölähtöistä oppimista on viety eteenpäin opettajien täydennyskoulutusten avulla. Tarkoituksena on ollut tehdä hyviä käytäntöjä näkyviksi siten, että muut koulutuslinjat pystyvät mallintamaan ja ottamaan niitä käyttöön. Pilotit ovat kuitenkin vielä alussa.

Polkuja läpäisyn tehostamiseen -hankkeessa (Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä) on perustettu esimerkiksi työvaltainen puualan tuotantokoulu puualan opintoja keskeyttävien tueksi. Työvaltaisuuden lisääminen on tuottanut vaihto-

ehtoisia tapoja suorittaa tutkinto. Tätä varten on myös palkattu opettaja ja avustaja. Tätä teemaa on syytä jatkaa ja kehittää edelleen käytäntöjä. Tähän mennessä saatujen kokemusten mukaan työvaltaisen koulutuksen mahdollisuus vähentää erityisopiskelijoiden keskeyttämistä.

Muutamit opiskelijat mainitsivat avovastauksissaan työvaltaisuuden motivaation edistämisen kannalta tärkeäksi. Asiaa ei painotettu kuitenkaan yhtä tärkeänä kuin ilmapiiriä, hyvää yhteishenkeä ja monipuolista opetusta. Mikäli työ ei itsessään motivoi tai suju, voi työvaltaisuudella olla myös kääntöpuolensa. Siitä kertovat muutamien opiskelijoiden kommentit. Hyvin useissa opiskelijoiden vastauksissa toivottiin opetukseen ja oppimiseen ennen kaikkea lisää monipuolisuutta. Tällä tarkoitetaan erilaisten opetusmenetelmien hyödyntämistä, enemmän käytännön tekemistä ja entistä vähemmän opettajien luennointia. Opetuksen monipuolisuus nousee vastauksissa hyvin voimakkaasti esille, ja se näyttäisi toteutuvan opettajasta riippuen hyvin eri tavoin.”
(Vehviläinen & Koramo 2013, 42–43.)

Opintojen keskeyttäminen hankkeessa opiskelijat toivoivat monipuolista opetusta. Se näkyy hyvin seuraavista vastauksista:

”Hyvä opetus on monipuolista ja tuottoisaa! Sitä, että tunneilla ja lukemalla tosiaan oppija sisäistää asiat. Omassa oppilaitoksessa saisi olla enemmän käytännön tehtäviä.”

”Hyvä opetus on monipuolista ja siinä käytetään erilaisia opetusmenetelmiä. Opettajilla pitäisi olla vapaammat kädet ja enemmän mahdollisuuksia pitää erilaisia ja mielenkiintoisempia tunteja. Opiskelijat oppivat paremmin, kun opetuksessa on vaihtelua, eikä pelkästään luennointia.”

”Hyvä opettaja on erittäin tärkeä nuorten oppimiselle. Työssäoppiminen ja käytännön harjoittelu tunnilla istumisen ohessa motivoi. Työsalilla töitten tekeminen.”

”Kävin työelämän puolelta hakemassa opiskeluintoa, en haluaisi enää joutua tekemään töitä jotka eivät kiinnosta lainkaan. Se on hirveää, tuskaa. Ja tämä nyt opiskelemani ala on aina kiinnostanut. Eli siis kaikki tietokoneiden kanssa säätäminen.”

”Työvaltaisen opetuksen avulla pyritään usein helpottamaan opiskelijoiden oppimista, taustalla on ajatus, että teoriavaltainen koulutus koetaan paitsi tylsäksi myös liian vaikeaksi. Toisaalta monet opiskelijoista kokevat koulun liian helpoksi. Opiskelijat syyttävät oppilaitosta holhoavasta otteesta ja haasteiden vähäisyydestä.” (Vehviläinen & Koramo 2013, 43.)

3 RYHMÄSSÄ OPPIMINEN JA VERTAISRYHMÄN MERKITYS

Työelämässä miltei kaikilla aloilla työskennellään erikokoisissa tiimeissä, siksi on tärkeää, että opiskelussa korostetaan ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitoja erilaisten ihmisten kanssa. Luokan ryhmäytymisprosessi aloitetaan ensimmäisestä opiskelupäivästä lähtien. Tähän kannattaa käyttää kunnolla aikaa, jotta luokkaan luodaan hyvä tiimihenki. Jokaisen mielipidettä kunnioitetaan, hyväksytään erilaisuus, autetaan ja tuetaan toisia eikä suvaita kiusaamista.

On tärkeää, että opiskelijat oppivat ryhmätöiden tekemistä erilaisissa kokoonpanoissa. Siksi ryhmien jäseniä vaihdellaan projektien vaihtuessa. Näin he oppivat työskentelemään erilaisten ihmisten kanssa sekä oppivat suvaitsemaan erilaisuutta, vuorovaikutustaidot kehittyvät ja tiimihenki vahvistuu.

Ryhmässä opitaan yhdessä hakemaan tietoa, organisoimaan tehtävienjakoa ja tekemään kompromisseja. Parhaimmillaan ryhmä toimii vertaisryhmänä, jonka edellytys on avoimuus, tasa-arvo, toisten kunnioittaminen ja opitun tiedon jakaminen.

Vehviläisen ja Koramon 2013 raportissa ryhmäytymisen tukemista pidetään yhtenä opintojen keskeyttämistä ehkäisevänä toimenpiteenä:

”Opiskelijoiden ryhmäytymisprosessin tukeminen nähdään vahvasti läpäisyä edistävänä tekijänä sosiaalista mediaa kehittävässä hankkeissa. Projektipäälliköidenkokemukset osoittavat, että niillä osastoilla ja aloilla, joissa on hyvä henki ja opiskelijoista välitetään, on läpäisy parempaa verrattuna niihin osastoihin, joissa opiskelijoita ei kohdata positiivisessa mielessä. Ryhmäytymisen ja ammatti-identiteetin tukeminen nähdään keskeisinä juuri keskeyttämisvaarassa olevien opiskelijoiden suhteen. Yhteisöllisyyden aste voi siis osaltaan selittää myös keskeyttämislukuja ja tutkintojen välisiä eroja. Ryhmänohjauksen kokonaisvaltainen kehittäminen pyrkii osaltaan tukemaan ryhmäytymistä. Hankkeiden puitteissa on järjestetty mm. teemaviikkoja ja iltarästitoimintaa. Myös sosi-

aalisen median hyödyntäminen nähdään mahdollisuutena tukea ryhmäytymistä. Opiskelijoiden toisilleen antama vertaistuki on koettu hyödylliseksi erityisesti sosiaalisen median välineitä hyödynnettäessä. Vertaisoppiminen ja tiimityö tukevat ryhmäytymistä ja ryhmähengen kehittämistä.”

(Vehviläinen & Koramo 2013, 48.)

4 KEHITTÄMISHANKKEEN TAVOITTEET

Kehittämishankkeen tavoitteena oli luoda tapahtuma, jossa opiskelijat saavat harjoitella messujen suunnittelua, tuottamista ja toteutusta aidoissa käytännön olosuhteissa.

Liiketalouden perustutkinnon, merkonomi osaamistavoitteissa edellytetään seuraavaa:

Asiakaspalvelun ja myynnin koulutusohjelman ja osaamisalan suorittanut osaa toimia erilaisissa asiakaspalvelun, myynnin ja markkinointiviestinnän toimenpiteiden tehtävissä. Hän osaa luoda, ylläpitää ja kehittää pitkäaikaisia asiakassuhteita. Hän osaa myydä asiakkaan tarpeita vastaavia ratkaisuja kannattavasti sekä palvella erilaisia asiakkaita. Hän osaa käyttää omassa työssään organisaationsa kilpailukeinoja esimerkiksi toteuttaessaan markkinointiviestintää.

Tutkinnon suorittaneella on myös valmiudet kehittyä lähiesimiestehtäviin.

(Liiketalouden perustutkinto 2009, 9.)

Merkonomiopetuksessa pystytään harjoittelemaan ryhmässä erilaisia asiakaspalvelutilanteita roolileikkien ja havainnointien kautta. Mutta miten voidaan harjoitella pitkäaikaisia asiakassuhteita ja ylläpitää niitä? Entä markkinointiviestinnän tapahtumia, niitä voidaan suunnitella, mutta miten niitä voitaisiin toteuttaa käytännössä?

Ammatillinen osaaminen vaatii käytännön harjoittelua. Työssäoppimisjaksot eivät yksistään riitä. Opettajan on luotava uusia oppimisympäristöjä, missä voidaan harjoitella myynnin ja markkinoinnin tekniikoita.

Erilaiset markkinointitapahtumat koululla opettavat ideoinnin ja suunnittelun lisäksi, yksilön ja tiimin vastuunkantamista, sitoutumista tavoitteisiin ja ajankäytön hallintaa. Työelämälähtöistä yhteistyö- ja neuvottelutaitoa opitaan tiimeissä

ja koulun ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Jos koululle pystytään luomaan jokavuotinen markkinointitapahtuma, voidaan harjoitella myös pitkäaikaisten asiakassuhteiden hoitamista. Tällaisissa oppimistapahtumissa opiskelijat voivat kehittää turvallisessa ympäristössä taitojaan onnistumisien ja erehdysten kautta. Opetukseen pitäisi ideoida enemmän työelämälähtöisiä tilanteita ja tehtäviä. Näin valmennamme paremmin opiskelijoita tulevaan ammattiin.

Tavoitteena oli, että koulun urheilupainotteiset luokat tuottavat laadukkaat ManseSport-messut, joilla esitellään tamperelaisille pirkanmaalaisia urheiluseuroja ja yrityksiä uusiin liikuntaharrastuksiin kannustaen.

Oppimistapahtumalle tavoitteena oli, että opiskelijat oppivat organisoimaan tehtävänjaon, aikataulun ja vastualueet tiimeittäin. Tiimit toimivat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa, jakavat ideoitaan, kannustavat toisiaan, huolehtivat oman vastualueensa suunnittelusta ja toteutuksesta aikataulua noudattaen. Suunnittelussa oli otettava huomioon henkiset ja fyysiset resurssit, miten käytännön toteutuksista selviydytään tiukassa aikataulussa. Aikataulun noudattamisen tärkeyttä painotettiin koko projektin aikana.

Tavoitteena oli, että opiskelija tuntee messutapahtuman tuottamisen kaikki osat alueet ja osaa suunnitella ja toteuttaa messualueen ja sen palvelut sekä messuosastot yhteistyökumppaneiden kanssa. Jokainen tiimi hoitaa itsenäisesti oman vastualueensa, raportoiden sen etenemisestä projektipäällikölle, muille tiimeille ja opettajille. Samalla, kun opiskelija oppii oman tiimensä vastualueen toteutukset, hän oppii raportoinnissa muiden tiimien toteutuksista ja voi myös antaa palautetta ja ideoita.

Tiimit oppivat työelämän kannalta tärkeitä kriteerejä, kuten yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja. Projektin aikana opitaan tehtäviin sitoutumista ja vastuun kantamista sekä paineensietokykyä. Messuista pyritään kehittämään jokavuotinen oppimistapahtuma. Projektia kehitetään niin, että saadaan mahdollisimman monta luokkaa sen eri tehtäviin.

5 MANSESPORT-MESSUT OPPIMISTAPAHTUMANA

Tarkastellaan projektin toteutusta ja rakentamisvaiheita. Alustavassa suunnittelussa laadittiin budjetti, suunniteltiin operatiiviset keinot sen tavoittamiseksi.

Esittelypaikkojen vuokrat ja esittelypalkkiot olivat pääsääntöisin tulo. Lisäksi suunniteltiin kahvila toimintaa ym. mahdollista myyntiä. Hankittiin sponsoreita ja koululta neuvoteltiin avustusta.

Urheilupainotteisista luokista 3S-luokka vastasi messujen suunnittelusta ja toteutuksesta. 2S-luokka ja audiovisuaalinen luokka olivat mukana messujen rakentamisessa ja purkamisessa yhteistyössä 3S-luokan kanssa. Näin 2S-luokan opiskelijat oppivat käytännössä messujen rakentamisen ja teoriassa suunnittelun ja organisoinnin. Näillä tiedoilla ja taidoilla he seuraavana vuonna vastaavat messujen suunnittelusta ja toteutuksesta. Audiovisuaalinen luokka sai hyvän oppimistehtävän opintosuunnitelmaansa. Ulkoiseen markkinointiin osallistui 2R-luokka. Yhdessä tehden opittiin myös yhteistyötä erilaisten työryhmien kesken.

Projektiin osallistui markkinoinnin, viestinnän ja visuaalisen markkinoinnin opettajat.

Messuorganisaatiolle tehtiin seuraava työnjako:

Projektipäällikkö	-valvoo, että tiimit toimivat aikataulun mukaisesti vastualueillaan -kannustaa tiimejä huippusuorituksiin
Varaprojektipäällikkö	-toimii projektipäällikön sijaisena -osallistuu tiimi B:n tehtäviin
Tiimi A 3 opiskelijaa	Ulkoinen viestintä, mediayhteydet, yleisömarkkinointi -suunnittelee ja toteuttaa messuesitteen näytteilleasettajille -ulkoisenmarkkinoinnin toteutus, miettii kohderyhmät ja markkinointitavat -laatii aikataulun ja jakaa vastualueet -vastaa fasebooksivuista, flyerien ja julisteiden jakamisista

<p>Tiimi B 3 opiskelijaa</p>	<p>Visuaalinen ilme, slogan, logo, painotuotteet -flyerien ja julisteidensuunnittelu ja painattaminen -ulko- ja sisätilojen opasteiden suunnittelu ja toteutus -suunnittelee ja valmistaa näytteilleasettajakyltit -suunnittelee ja valmistaa hinnastot kahvioon</p>
<p>Tiimi C 4 opiskelijaa</p>	<p>Yhteistyökumppanit, urheiluseurat ja näiden tuotteistus -varmistaa omien yhteistyökumppaneiden osallistumisen, yhteystiedot ja laskutuksen. Varmistuksen yhteydessä tieto, mitä heidän messuosastollaan tapahtuu ja siitä tieto B tiimille</p>
<p>Tiimi D 4 opiskelijaa</p>	<p>Yhteistyökumppanit, yritykset ja näiden tuotteistus -varmistaa omien yhteistyökumppaneiden osallistumisen, yhteystiedot ja laskutus. Varmistuksen yhteydessä tieto, mitä heidän messuosastollaan tapahtuu ja siitä tieto B tiimille</p>
<p>Tiimi E 4 opiskelijaa</p>	<p>Päivän sisältö, juontajat, lavaohjelma, päivän kulun ohjaus -suunnittelee päivän ohjelman valmistelu painokuntoon -rekrytoi juontajan -suunnittelee kahvilan miljöö, budjetin ja tarjonnan -suunnittelee biisilistan ja musiikin soittotekniikan -hoitaa Teoston luvan -toimii yhteistyössä F tiimin kanssa</p>
<p>Tiimi F 3 opiskelijaa</p>	<p>Tekniikka: av-tekniikka, somistustekniikka -valmistele somistuselementit ja pystytyksen vaativat välineet kuntoon -hoitaa näytteilleasettaja-osastojen tekniset tilaukset -näytteilleasettajien infopisteen ylläpito ja materiaalin kerääminen</p>

Tiimit laativat projektisuunnitelman, johon listattiin tiimin tavoitteet, toimenpiteet aikataulu ja seuranta.

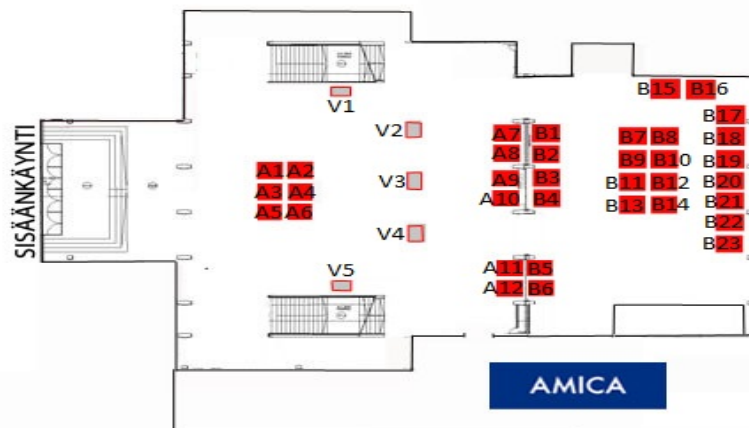
Jokaiselle tiimille valittiin tiimivastaava, joka tiedotti projektipäällikölle tiimin tehtävien toteutumisesta. Kerran viikossa pidettiin projektipalaveri, jossa kerrottiin

jokaisen tiimin tehtävien sen hetkinen tilanne. Samalla voitiin yhdessä ideoida uusia keinoja tapahtuman toteutuksiin sekä opittiin toisten tiimien tehtävistä.

Messualueen rakentamispäiväksi laadittiin seuraava tehtävienjako:

<p>Ryhmä 1. 5 opiskelijaa</p>	<ul style="list-style-type: none"> -ripustaa kankaat nosturilla -teippaa lattiaan messuosastojen rajat -kiinnittää osastojen A4 opasteet
<p>Ryhmä 2. 7 opiskelijaa</p>	<ul style="list-style-type: none"> -kiinnittää opasteet sisällä ja ulkona -rakentaa kahvilan -vie kilpailulaatikon ja –lipukkeet paikoilleen -vie roskikset paikoilleen ja hoitaa niiden huollon -järjestele ulkoalueen
<p>Ryhmä 3. 11 opiskelijaa</p>	<ul style="list-style-type: none"> -jakaa flyerit Prisman edessä ja kaupungilla -hankkii järjestyspoliisilta luvan -laskee roskikset koulun alueelta -kiinnittää pysäköintikielto- opasteet -rakentaa kilpailulaatikon -järjestää kasvomaalaus paikan -kiinnittää kankaan ja julisteet 2. krs kaiteeseen

Pohjapiirustus messualueen sisätiloista. Näytteilleasettajien paikat, koko 4m², on merkitty piirrokseseen punaisilla neliöillä.

Messualueelle ripustettiin 6 metriä pitkät kankaat, joihin heijastettiin logoja, mainoskuvia sekä videoita.

Messualueen rakentaminen ja purkaminen oli tehokkaasti suunniteltu ja aika-
taulutettu. Materiaalien hankkimiseen ja kunnostamiseen meni enemmän aikaa
kuin oli ajateltu, mutta muuten projekti sujui hyvin. Opiskelijat oppivat tehtävien
kurinalaista toteuttamista tiukan aikataulun puitteissa sekä saivat mitata omaa
paineensietokykyään. Purkamisessa opittiin järjestämistä, siivoamista, pak-
kaamista ja tavaroiden palauttamista oikeisiin osoitteisiin.

Koko projektissa korostettiin oppimista yksilön ja tiimin vastuunkantamiseen,
sitoutumiseen ja ajankäyttöön sekä oma-aloitteeseen itsenäiseen tehtävien suo-
rittamiseen. Työelämän yhteistyö- ja neuvottelutaitoja opittiin tiimeissä ja kou-
lun ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kuva: Technical sport center messuosasto

Kuva: Tampereen Tennisseuran messuosasto

Kuva: Tampere 2013 nuorten EM-kisat Ratinassa

Kuva: Ulkoalueella oli lapsille pomppulinna ja poniratsastusta

Kuva: Street tennistä ulkoalueella.

6 MESSUTAPAHTUMAN TYÖPROSESSIN ARVIOINTIKRITEERIT

Kehittämishankkeessa toteutin yhden opintoviikon mittaisen vapaavalintaisen kurssin OPS:iin, jossa korostin tiimityöskentelyn ja vuorovaikutustaitojen tärkeyttä sekä sitoutumista tehtäviin ja aikatauluihin. Nämä osaamisalueet ovat välttämättömiä suurien markkinointitapahtumien projekteissa. Kehittämishankkeeseen laadin seuraavat arviointikriteerit:

Oman ja tiimin työn suunnittelu	T1-Suunnittelee tapahtumaa ohjautusti yhteistyössä tiimin kanssa. Arvioi ohjattuna omat tekemisen vahvuudet ja mahdollisuudet toimia tiimin jäsenenä.	H2-Suunnittelee ja ideoi tapahtumaa yhteistyössä tiimin kanssa. Arvioi omat tekemisen vahvuudet ja mahdollisuudet toimia tiimin jäsenenä.	K3-Suunnittelee, ideoi ja organisoii tapahtumaa yhteistyössä tiimin kanssa. Arvioi omat tekemisen vahvuudet ja mahdollisuudet tiimin jäsenenä.
Oman ja tiimin ajankäyttö	T1-Toimii ohjautusti tiimissä suunnitellun aikataulun mukaan.	H2-Toimii tiimissä sovitun aikataulun mukaan.	K3-Toimii itsenäisesti tiimissä sovitun aikataulun mukaan ja organisoii tiimiä ajankäytössä.
Vuorovaikutustaidot	T1-Toimii yhteistyössä oman tiimin jäsenten sekä muiden tiimien kanssa.	H2-Toimii hyvässä yhteistyössä oman tiimin jäsenten sekä muiden tiimien kanssa ja kannustaa muita.	K3-Toimii hyvässä yhteistyössä oman tiimin jäsenten sekä muiden tiimien kanssa. Jakaa ideoitaan ja kannustaa muita.
Messutapahtuman tuottaminen	T1-Suunnittelee ohjautusti tiimin vastualueen, tehtävänjaon ja aikataulun yhdessä tiimin kanssa.	H2-Suunnittelee tiimin vastualueen, tehtävänjaon ja aikataulun yhdessä tiimin kanssa.	K3-Suunnittelee ja organisoii vastualueen, tehtävänjaon ja aikataulun yhdessä tiimin kanssa.

Tapahtuman toteutus	T1-Osallistuu ohjattusti rakentamiseen ja purkamiseen.	H2-Osallistuu rakentamiseen ja purkamiseen ja noudattaa suunnitelmaa ja aikataulua. Auttaa muita.	K3-Toimii tehokkaasti rakentamisessa ja purkamisessa. Noudattaa kurinalaisesti suunnitelmaa ja aikataulua. Auttaa ja ohjaa muita.
Tapahtuman jälkihoito	T1-Osallistuu ohjattuna siistimiseen, roudaukseen, tavaroiden pakkaamiseen ja palauttamiseen oikeaan osoitteeseen.	H2- Osallistuu itsenäisesti järjestämiseen, siistimiseen, roudaukseen, tavaroiden pakkaamiseen ja palauttamiseen oikeaan osoitteeseen.	K3-Osallistuu itsenäisesti järjestämiseen, siistimiseen, roudaukseen, tavaroiden pakkaamiseen ja palauttamiseen oikeaan osoitteeseen. Huolehtii, että kaikki tehtävät on suoritettu asianmukaisesti ja aikataulun mukaan.
Oman työn arviointi	T1-Arvioi ohjattuna omaa työtään ja rooliaan tiimissä. Muuttaa tarvittaessa työskentelytapojaan saamansa palautteen mukaan.	H2-Arvioi omaa työskentelyään ja rooliaan tiimissä. Muuttaa tarvittaessa työskentelytapojaan saamansa palautteen mukaan.	K3-Arvioi omaa työskentelyään ja rooliaan tiimissä. Kehittää itsenäisesti työskentelytapojaan ja tukee muita tiimin jäseniä.

7 MESSUJEN MAHDOLLISUUDET OPPIMISYMPÄRISTÖNÄ

Tapahtuma saavutti oppimistapahtuman tavoitteet paremmin kuin osattiin odottaa. Samalla se oli erinomainen yhteistyöprojekti eri luokkien kanssa.

Oli mainiota seurata miten nihkeän alun jälkeen motivaatio lisääntyi, kun ensimmäiset näyttelypaikat saatiin myytyä. Innostus kasvoi, syntyi pientä kilpailuakin ja siinä vaiheessa viimeinenkin vastarannankiiski lähti mukaan. Syntyi varsinainen flow-ilmio.

Projektipäällikkö ja tiiminvetäjät kantoivat vastuunsa tehtävistä, kannustivat tiimejä. Tiimit kannustivat toisiaan. Tiiminvetäjät ottivat huomioon opiskelijoiden vahvuudet ja tehtävät jaettiin sen mukaan. Opiskelijoiden organisointikyky, vastuunottaminen, vuorovaikutustaidot ja ryhmätyöskentely kehittyi huimasti. Monesta kehittyi prosessin aikana varsinainen myyntimies. Kaikki saivat myyntipuheharjoittelua näytteilleasettajia hankkiessaan.

Opettajien vertaisryhmä toimi hienosti, saimme uusia ideoita sekä intoa toteuttaa rohkeasti uusia isoja projekteja yhdessä.

Mitä projektissa oli kehitettävää. Messujen ajankohta, maanantai klo.14.00–18.00, oli väärä. Olisi pitänyt olla viikonloppuna kaksi päivää, lauantai-sunnuntai, niin kävijöitä olisi tullut runsaammin. Nyt kävijämäärä jäi 500 osallistujaan. Tosin kaikki heistä olivat tyytyväisiä messujen antiin, varsinkin lapsiperheet.

Tästä muodostui kuitenkin hyvä oppimistapahtuma. Ehdottaessani messujen ajankohdaksi viikonloppua, opiskelijat kieltäytyivät ehdottomasti. Kun sitten kävijöitä oli niukasti, kysyivät he, että miksi emme pitäneet tätä viikonloppuna. Muistutin heitä omasta kieltäytymisestään. Ajankohdan oppi meni viimein perille. Näissä projekteissa on myös lupa tehdä virheitä ja oppia niiden kautta.

Kehitettävää on myös markkinoinnissa. Mainontaa pitää saada enemmän ja siinä on kerrottava selvemmin ilmaistapahtumasta. Julkkisia olisi houkuteltava enemmän urheilu- ja viihdemaailmasta. Nämä vaativat opettajalta paljon rohkaisua ja hyviä malleja yhteydenottoihin.

Parhaat kokemukset opiskelijoille tuli yhteistyökumppaneiden vuorovaikutustilanteissa. He saivat esiintymiseensä varmuutta ja myyntipuhekokemusta. Epävarmimmat opiskelijat rohkaistuivat yhteydenottoihin, kun seurasivat muiden kokemuksia.

Koko projektin organisointi, tehtävien aikatauluttaminen ja päivittäminen opettivat suunnitelmalliseen suorittamiseen. Projektipäälliköt ja tiiminvetäjät saivat haastavimmat tehtävät, joissa he motivoituneina pystyivät innostamaan muuta tiimiä. Koko projektista paistoi tekemisen into.

Jatkossa pitää kehittää rekisteri oppilaiden, opettajien ja yhteistyökumppaneiden palautteille sekä on mietittävä keinot, miten oppimista mitataan. Näiden kautta saamme parhaiten kehitettyä tapahtuman toteutusta ja itse tapahtumaa. Messukävijöistä voidaan saada osoiterekisteri markkinointiin esim. kilpailulipukkeiden kautta, jolloin pystytään lähettämään suoramarkkinointia seuraavana vuonna.

Tapahtumasta pyritään kehittämään vuosittain pidettävät vapaa-ajanmessut. Koska työmäärä on suuri, voidaan sitä jakaa useamman luokan kanssa. Näin saadaan enemmän opiskelijoita projektiin oppimaan. Luokat voisivat erikoistua myynnin, ulkoisen- ja sisäisenmarkkinoinnin ja visuaalisen markkinoinnin tiimeiksi. Audiovisuaalisen tiimin lisäksi voidaan ottaa mukaan esimerkiksi Pyynikin ruoanvalmistus ja ravintolakoulutus kahvilatoimintaan.

Tiimien erikoisosaamista voidaan jalostaa opetuksessa ja näin saadaan parempia oppimistuloksia eri aineissa. Messujen toteuttamisessa on lukuisilla opiskelijoilla mahdollisuus tehdä opinnäytetyönsä. Messut tulevat olemaan loistava oppimistapahtuma, kun siihen löytyy innokkaita opettajia ohjaamaan ja opin-

haluisia opiskelijoita harjoittelemaan taitojaan.

LÄHTEET

Liiketalouden perustutkinto 2009. Ammatillisen perustutkinnon perusteet.

Opetushallitus: Hakapaino

Repo I. & Nuutinen T.2002. Viestintätaito. Helsinki: Otava

Vehviläinen J. ja Koramo M. 2013 Ammatillisen koulutuksen läpäisyn tehostamisohjelma vuosina 2011 – 2012, Seurantatutkimuksen raportti.

Opetushallitus raportit ja selvitykset 2013:5, ISSN 1798-8926

saatavilla:

http://www.oph.fi/julkaisut/2013/ammattillisen_koulutuksen_lapaisyn_tehostamisohjelma_vuosina_2011_2012.